

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 30 ianuarie 2016

Clasa a XI-a. Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Punctajul maxim este de 120 de puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție cele două texte de mai jos, pentru a rezolva cerințele:

A. *Era un tânăr ca de douăzeci și șase de ani; [...] Postura sa pretențioasă și studiată arăta în el dorința de a se deosebi de alții. El se ținea departe de masă, sprijinindu-se cu o mână de mănunchiul sabiei și cu cealaltă din când în când purta la gură o linguriță de înghețată de portocale. O manta frumoasă, cenușie-deschis, era aruncată cu neglijență pe dosul scaunului. [...] Acest elegant era colonelul Lesescu. Individul ce-i sta împotriva era reversul medaliei. Zdravăn, roșu la față, cu o figură francă și deschisă, el era în totul contrastul vârului său, dl colonel Leșescu. [...] Domnul Stihescu era un proprietar din Basarabia, ținutul Benderului, vestit prin mărimea harbușilor săi și prin eroica aprobare a lui Carl XII. El înțelegea mai mult în semănarea grâului și vânzarea lui în portul Odesei decât în manierele europene. [...]*

Așa de ambii veri se putea zice că unul era moldovanul civilizată și celălalt moldovanul necioplit, get-beget coada vacii. [...]

- Bunăoară ca și cu masa lui, urmă benderliul (Stihescu). Închipești-vă, fraților, că deunăzi ne-a poftit la prânz, și știți când am început a mânca? La șase după asfințitul soarelui! Cu lumânările aprinse ca la nuntă, numai că mireasa nu-i era acasă. Auzit-ați, boieri? și la masă știți ce mi-a dat? În loc de un potroc bun de curcan, de un stufat de clapon, de o rață cu curechi, de găscă friptă, de niște alivence cum mi le face vătăjița la moșie, mi-a trântit niște blide cu bulion, bifteacă, fricășă, volăvai și alte multe chisălițe, sta-ar în gâtul șvabilor ce le-au născocit. Da' vinașele? În loc să-mi deie niște pelin amar ca fierea, de care au băut tată-meu și bunu-meu, în loc de niște Odobești vechi din vremea lui Muruz, de niște Cotnar de care bea Ștefan vodă după ce bătea pe tătari și pe căzaci, știți ce mi-a vărsat în pahar? Vin de Borto, de Lăfăiet și șampanie, ca când eu aș avea trebuință de doftorii și burcuturi. Slavă Domnului, sunt, și la trup și la suflet, român verde și vârtos. [...]

- Domnul să mă ferească! Niciodată nu m-oi hotărî să mănânc seara la aprinsul lumânărilor, să mă culc în faptul zilei și să scol când oamenii se pun la masă, ca când Dumnezeu ne-a dat frumusețile dimineții, când cântecul privighetorilor și răsăritul sfântului soare, ca să nu le vedem niciodată. Ziua îi pentru a fi deșteptat și noaptea pentru dormit. Dacă nu de la oameni, ia pildă de la dobitoace. Socoți poate că și în straiile m-oi schimba? Pune-ți pofta în cui. Niciodată nu m-oi dizgruma cu crevaturi (cavate), nu mi-oi plesni pielea în mănușe de Brandmaier, nu mi-oi înfășura trupul în paltoane sac, curat sac cu faină, și nu mi-oi stropși pricioarele în pantaloni de golan (collants), cum ți numești tu. Nu, nu, asta-i treaba voastră, care vă prăpădiți averile ca să aveți odăi cu patiserii (tapisserie), daradaice mai jos decât ulița și ciocoi în coadă, cu epoleturi de gheneari, și în pungă tufă. Cât pentru mine, eu port și voi purta nădragi largi, un strai îndemânatic, cald iarna și răcoritor vara, și ciubote ca să mă pot mișca. Prea mult încă am făcut că m-am hotărât să-mi las portul vechi, care l-au avut bunii mei, și să mă îmbrac cu surtuc și flustuc, jeletcă și bernevici! Socoți tu, poate, că cu straiile nouă ne-am făcut mai buni și mai puternici? Vai de capul nostru, măi fraților! Nu credeți însă, urmă domnul Stihescu, că urăsc tot ce este străin. Nu, că, chiar dacă sunt prost, nu sunt însă negliob. Dar urăsc tot ce nu se cuvine țării noastre, toate acele parascovenii și bazaconii pe care voi le luați de la străin cu ochii închiși. Știu că europenii au multe lucruri bune; știu asemenea că românii nu sunt desăvârșiți și că, prin urmare, ei au toată dreptatea de a se împrumuta de la cei dintâi; dar socot că le-am putea lua altăceva decât straiile, butcele și luxul desfrânat, care vă pregătește un viitor de ticăloșie. [...] Ce aduceți, în adevăr, din țări străine, voi europenii cei noi? Straie de Paris, lornete în nas, datorii în pungă și, în adevăratele cunoștințe și în folositoare aflări, tufă!

(Mihail Kogălniceanu, *Tainele inimii*)

B.

SCENA III

Chirița, Bârzoii (iesă din odaia din stânga, cea de pe planul I. El poartă șapcă de aghiotant și un palton cu bumbi mari cât niște farfurioare.)

BÂRZOII (intrând): Arză-le focu straiile nemțești, că-mi vin de hac!

CHIRIȚA: Da' bine, frate, încă nu te-ai mai dus la canțalarie?

CLASA A XI-A

BÂRZOI: *Apoi dă!... de când m-ai scos din minte ca să mă schimonosești în straie strâmte, pun câte două ceasuri până mă îmbrac... și ian privește ce samăn... cu bumbii își mari... Parcă-s un negustor de farfurii.*

CHIRIȚA: *Ian taci, taci...că de-o mie de ori te prinde mai bine așa decât cu anterior și cu giubea... Încalte mai sameni a ispravnic... dar înainte parcă erai un lăutar din tarafu lui Barbu... știi? cel cu năiu. [...]*

BÂRZOI: *Asta n-ar fi nimică... dar ați căpchiet cu toțai în casă... ba încă m-ați căpchiet și pe mine!*

CHIRIȚA: *Ce te-o apucat azi?*

BÂRZOI: *Las' că dumneiei cucoana nu să mai catadicsește să caute de gospodărie... să facă cozonaci, pască, păstrămuri, dulcețuri, vutci, vișânapuri... ca la casa omului... sau măcar să-mi facă la masă vrun cheșchet, vro plachie, vro musaca, vro capama, vro baclava... vro ciulama... bucate creștinești... sănătoase și ușoare...Unde!... Șăde toată zăua pe tandur, la tualetă, și din blanmanjale, din bulionuri, din garnituri nemțăști nu mă slăbește... Auzi?... Blanmanjăle?... Bulionuri?... Borș și alivenci... că cu astea am crescut în casa părintească...*

CHIRIȚA: *Iar o început letopisătu!*

BÂRZOI: *Ș-apoi și alt păcat... o luat obicei să aducă la sfârșitul mesăi păhăruță verzi cu apă caldă... cică așa-i moda la Ieș... de-și spală gura unii dinaintea altora... și nu-i zî în care să nu mă-nșăl... și să nu beau apă caldă!*

CHIRIȚA(publicului, arătând pe Bârzoii cu dispreț): *Priviți-l, mă rog!*

BÂRZOI: *Și când ar fi numai atâta... d-apoi de-acole... cheltuieli, nu șagă... pe mobili nouă cu lastic... pe trăsuri de cele cu fundu la pământ... pe straie cu fir la slugi... pe lampe de cele cu apă... pe fleacuri... capele... rochii cu jălețe... cușme jădovești de ascuns mâinile iarna... conțeturi de strâns talia... Cine le mai poate înșăra?... Da-i lipsă de păsări în ogradă... Da-i cămara pustie... Aș!... ce-i pasă cucoanei?... Când o cauți... unde-o găsești?... La șandra-mandra!*

CHIRIȚA: *Șandra-mandra?*

BÂRZOI: *Dar... cea care vinde rochii și capele... Sărmană Chiriță, ai nebunit la bătrâneță, fata mea!*

(Vasile Alecsandri, **Chirița în provinție**)

Subiectul I

30 de puncte

1. Precizează sinonimele contextuale ale termenilor subliniați în cele două texte. **6 puncte**
2. Într-un text de 8-10 rânduri, indică și analizează două mărci ale oralității în construcția dialogului. **6 puncte**
3. Selectează, din fiecare text-suport, câte trei exemple pentru a argumenta registrul stilistic dominant și comentează valoarea lui artistică. **6 puncte**
4. Prezintă, în 6-8 rânduri, rolul formulilor de adresare din al doilea text. **6 puncte**
5. Selectează, din ambele texte, modurile de expunere folosite și explică rolul lor, respectiv motivația folosirii lor. **6 puncte**

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Continuă dialogul dintre Chirița și Bârzoii, în același limbaj, cu încă 10-12 replici (150-300 de cuvinte), din care să rezulte contrastul între firea fals-progresistă a personajului feminin și conservatorismul boierului.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu argumentativ, de 600-900 de cuvinte, despre *paradoxurile civilizației și culturii române în secolul al XIX-lea și în contextul societății contemporane*, pornind de la cele două texte citate și valorificând experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3* argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

* Numărul argumentelor poate varia.

Redactarea

30 de puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (*organizarea ideilor în scris*-10 puncte; *abilități de analiză și interpretare* – 10 puncte; *utilizarea limbii literare* – 3 puncte); ortografia- 3 puncte; punctuația – 3puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 30 ianuarie 2016

clasa a XI- a

Barem de corectare și de notare

ATENȚIE! Lucrările care conțin eseuri cu titlu și/ sau motto vor fi notate cu 0 puncte, autorii acestora fiind descalificați.

Subiectul I

30 de puncte

1. Identificarea corectă a 6 sinonime contextuale ale termenilor subliniați în cele două texte.
(6x1p)6 puncte

2. Indicarea și analiza, în limita de spațiu recomandată, a două mărci ale oralității în construcția dialogului, în ambele texte suport **2 x 3 = 6 puncte**
 - analiza, fără a respecta limita de spațiu recomandată, a unei singure marci identificate într-un singur text- suport **3 puncte**
 - încercare de analiza/ identificarea marilor **1 punct**

3. Selectarea corectă, din fiecare text-suport, a elementelor de expresivitate specifice registrului stilistic dominant și interpretarea nuanțată a fiecărui exemplu semnalat . **2 x 3 = 6 puncte**
 - argumentare neconvingătoare/semnalarea mărcilor registrului stilistic dominant, fără a discuta rolul lor în construirea expresivității textelor-suport **3 puncte**
 - încercare de argumentare, improvizații **1 punct**

4. Explicarea rolului formulelor de adresare în construirea discursului personajului (tonalitate ironica, familiaritate disprețuitoare etc.) **6 puncte**
 - identificarea corectă a formulelor de adresare, fără a surprinde nuanțe ale atitudinii personajului **1 punct**
 - lipsa explicațiilor, improvizații, identificare incorectă **0 puncte**

5. - Motivarea, în limita de spațiu recomandată, a prezenței dialogului ca mod de expunere dominant în al doilea text, prin trimitere la specificul textului dramatic (conflict), sau ca modalitate de realizare a autopoartretului, în primul text **6 puncte**
 - susținerea fără exemplificări, explicații, comparații, nerespectând limita de spațiu etc. **3 puncte**
 - încercarea de motivare, improvizații **1 punct**

Subiectul al II-lea

30 de puncte

- Creativitate, originalitate în continuarea discursului fiecarui personaj **10 puncte**
- Respectarea convențiilor de redactare a unui dialog, utilizarea corespunzătoare a semnelor de ortografie și de punctuație **10 puncte**
- Respectarea registrului stilistic adecvat **10 puncte**

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

1. Formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la tema propusă (formularea tezei /a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor /a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului **8 puncte**
 - încercare de formulare a tezei /a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului **4 puncte**
 - încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă **2 puncte**
2. Formularea și dezvoltarea a trei argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele suport și din experiența culturală (opere literare din literatura română și / universală, opere de artă – cinematografie etc.), (formularea corectă /nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și din experiența culturală; demers logic /corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă: câte 6 puncte pentru fiecare argument (6 puncte + 6 puncte + 6 puncte) **18 puncte**

CLASA a XI-a

- formularea parțial corectă adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și din experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incomplete- câte 3 puncte pentru fiecare argument (3 puncte + 3 puncte + 3 puncte) **9 puncte**
- încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, prin referire la textele suport și din experiența culturală: câte 1 punct (1 punct + 1 punct + 1 punct) **3 puncte**
- concluzia /sinteza: concluzie care nuanțează ipoteza, logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune **4 puncte**
- concluzie pertinentă, convergentă cu demersul argumentativ, dar fără nuanțare a ipotezei, lipsită de dimensiune persuasivă **2 puncte**
- încercare de formulare a concluziei **1punct**

Redactare **30 de puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte. Punctele pentru redactare se acordă numai dacă întreaga lucrare se încadrează în limita minimă de cuvinte.

Organizarea ideilor în scris - **6 puncte**

- existența celor trei părți componente – introducere /ipoteză, cuprins /argumentație, încheiere /concluzie; text clar organizat, coerent, succesiune logică a ideilor, cu echilibru între cele trei componente, construcția paragrafelor subliniază ideile **6 puncte**
- inexistența celor trei părți componente – introducere /ipoteză, cuprins /argumentație, încheiere /concluzie; text neorganizat, incoerent, inechilibru între cele trei componente, construcția paragrafelor nu subliniază ideile **2 puncte**

Abilități de analiză și de argumentare **6 puncte**

- relația adecvată idee-argument – 2 puncte; argumente convingătoare, personale, utilizarea unui suport critic în manieră ponderată, relevantă – 2 puncte; abilități de interpretare: 2 puncte **6 puncte**
- relația adecvată idee-argument – 2 puncte; argumente convingătoare, dar cu utilizarea unui suport critic în manieră exagerată, adesea irelevantă, epatantă – 1 punct; abilități de interpretare dependente exclusiv de suportul critic, eclecticism exagerat: 1 punct **4 puncte**
- relația idee-argument este fragmentată; argumentele sunt schematice, secvențiale, inconsistente – 1 punct; inserarea unor citate critice nerelevante, necomentate; elemente de interpretare lipsite de pertință – 1 punct **2 puncte**

Utilizarea limbii literare **6 puncte**

- Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată- 6 puncte; stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor- 3 puncte; vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare- 1 punct
- **Ortografie** (0-1 erori: 4 puncte; 2 erori: 2 puncte; 3 sau mai multe erori: 0 puncte) **4 puncte**
- **Punctuația** (0-1 erori: 4 puncte; 2 erori: 2 puncte; 3 sau mai multe erori: 0 puncte.) **4 puncte**
- **Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea** **2 puncte**
- **Respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte** **2 puncte**

NOTĂ! Inserarea de citate critice etc., necomentate, nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

NOTĂ! Nu se acordă fracțiuni de punct.